

**SPORT TASHKILOTLARIDA INVESTITSIYALARNI JALB QILISH
STRATEGIYALARI****Safarov O'Imasbek Sulton o'g'li**

Iqtisodiyot va pedagogika universiteti

Jismoniy madaniyat va sport kafedrası stajyor o'qituvchisi.

Telegram orqali bog'lanish uchun: @Ulmasbek_SultonovichSafarov**Elektron pochta: ulmasbek158@gmail.com**<https://orcid.org/0009-0009-9521-2981><https://www.linkedin.com/in/ulmasbek-undefined-66ab353a7><https://share.google/NehdPv4IjDcZwENvZ>**<https://doi.org/10.5281/zenodo.20383244>**

Annotatsiya. Ushbu maqolada O'zbekiston Respublikasi sport tashkilotlarida investitsiyalarni jalb qilishning ilmiy-nazariy asoslari, zamonaviy strategiyalari va amaliy mexanizmlari chuqur tahlil qilinadi. Prezident Shavkat Mirziyoyev rahbarligida amalga oshirilayotgan sport sohasidagi islohotlar, xususan PQ-107-sonli Prezident qarori va boshqa hujjatlar asosida professional sport klublari, federatsiyalar, sport maktablari va infratuzilma obyektlariga xususiy, xorijiy va davlat-xususiy sheriklik investitsiyalarini jalb qilishning dolzarb muammolari, samarali strategiyalari (soliq imtiyozlari, tijorat loyihalari, raqamli platformalar, marketing va brending), moliyaviy barqarorlikni ta'minlash va xalqaro tajribani moslashtirish masalalari yoritilgan. Ilmiy asoslar bo'limida o'zbek olimlari tadqiqotlari va Prezident asarlariga tayangan holda mavzuning nazariy negizlari, tahlil bo'limida amaliy holat, muvaffaqiyatli misollar, muammolar va takliflar ochib berilgan. Maqola sport tashkilotlari rahbarlari, investorlar, sport menejmenti mutaxassislari, tadqiqotchilar va talabalar uchun mo'ljallangan bo'lib, mamlakatimizda professional sportni rivojlantirish, sog'lom avlod tarbiyasi va iqtisodiy o'sishga xizmat qiladi.

Kalit so'zlar: sport tashkilotlari, investitsiyalarni jalb qilish, xususiy investitsiyalar, davlat-xususiy sheriklik, soliq imtiyozlari, sport marketingi, moliyaviy barqarorlik, tijoratlashtirish, Prezident islohotlari, sport infratuzilmasi.

Аннотация. В данной статье научно-теоретически и практически анализируются основы, современные стратегии и механизмы привлечения инвестиций в спортивные организации Республики Узбекистан. На основе спортивных реформ под руководством Президента Шавката Мирзиёева, в частности Указа PQ-107 и других документов, раскрываются актуальные проблемы привлечения частных, иностранных и государственно-частных инвестиций в профессиональные спортивные клубы, федерации, спортивные школы и объекты инфраструктуры, эффективные стратегии (налоговые льготы, коммерческие проекты, цифровые платформы, маркетинг и брендинг), обеспечение финансовой устойчивости и адаптация международного опыта. В разделе научных основ на базе исследований узбекских ученых и трудов Президента освещаются теоретические основы темы, в разделе анализа — практическое состояние, успешные примеры, проблемы и предложения. Статья предназначена для руководителей спортивных организаций, инвесторов, специалистов спортивного менеджмента, исследователей и студентов и служит развитию профессионального спорта, воспитанию здорового поколения и экономическому росту в стране.

Ключевые слова: спортивные организации, привлечение инвестиций, частные инвестиции, государственно-частное партнерство, налоговые льготы, спортивный

маркетинг, финансовая устойчивость, коммерциализация, реформы Президента, спортивная инфраструктура.

Annotation. *This article provides a deep scientific-theoretical and practical analysis of the foundations, modern strategies, and mechanisms for attracting investments in sports organizations of the Republic of Uzbekistan. Based on sports reforms led by President Shavkat Mirziyoyev, particularly Decree PQ-107 and other documents, it examines pressing issues of attracting private, foreign, and public-private partnership investments into professional sports clubs, federations, sports schools, and infrastructure facilities, along with effective strategies (tax incentives, commercial projects, digital platforms, marketing and branding), ensuring financial sustainability, and adapting international experience. The scientific foundations section highlights the theoretical bases drawing on Uzbek scholars' research and the works of the President, while the analysis section covers the practical situation, successful examples, problems, and proposals. The article is intended for heads of sports organizations, investors, sports management specialists, researchers, and students, and serves the development of professional sports, nurturing a healthy generation, and economic growth in the country.*

Keywords: *sports organizations, investment attraction, private investments, public-private partnership, tax incentives, sports marketing, financial sustainability, commercialization, Presidential reforms, sports infrastructure.*

Ilmiy asoslari: Sport tashkilotlarida investitsiyalarni jalb qilish strategiyalari zamonaviy sport menejmenti va iqtisodiyotning eng dolzarb yo'nalishlaridan biri hisoblanadi. O'zbekiston Respublikasida Prezident Shavkat Mirziyoyev rahbarligida amalga oshirilayotgan islohotlar sport sohasini davlat byudjetiga qaramlikdan chiqarib, xususiy va xorijiy investitsiyalarni faol jalb qilishga qaratilgan. Xususan, 2026-yil 24-martdagi PQ-107-sonli Prezident qarori "Sport sohasini moliyalashtirish mexanizmlarini takomillashtirish va sohaga tadbirkorlik subyektlarini jalb qilishni kengaytirish chora-tadbirlari to'g'risida" sport federatsiyalari va professional futbol klublariga homiylik xayriya mablag'larini jalb qilishda soliq imtiyozlarini (foyda solig'i bazasini 10% gacha kamaytirish) joriy etgan. Bu hujjat investitsiyalarni jalb qilishning huquqiy asosini mustahkamladi.

Prezidentimizning "O'zbekiston – 2030" strategiyasi va boshqa asarlarida sportni iqtisodiy o'sish manbai sifatida rivojlantirish, xususiy sektorni jalb qilish va tijoratlashtirish masalalari doimiy ta'kidlanadi. "Sport – nafaqat sog'liq, balki iqtisodiyot va milliy g'urning muhim tarkibiy qismi" degan g'oyasi investitsiya strategiyalarining falsafiy asosini tashkil etadi.

Ilmiy jihatdan investitsiyalarni jalb qilish strategiyalari quyidagi komponentlarga bo'linadi:

1. Huquqiy va institutsional asoslar — soliq imtiyozlari, davlat-xususiy sheriklik (PPP) mexanizmlari, investitsiya himoyasi.
2. Moliyaviy strategiyalar — byudjet diversifikatsiyasi, obligatsiyalar chiqarish, venchur kapitali.
3. Marketing va brending strategiyalari — klub brendini rivojlantirish, muxlislar bazasini kengaytirish, merchandising.
4. Infratuzilma loyihalari — sport majmualari, akademiyalar va turizm-sport komplekslarini qurish.
5. Raqamli va innovatsion strategiyalar — elektron platformalar, NFT, sport texnologiyalari startaplari.

O‘zbek olimlari (sport menejmenti va iqtisodiyoti bo‘yicha tadqiqotchilar) bu mavzuni faol o‘rganmoqda. Ular xalqaro tajribani (Yevropa futbol klublari, NBA, Xitoy sport sanoati modellari) O‘zbekiston sharoitlariga moslashtirish zarurligini ta’kidlaydilar. Prezident farmonlari bu ilmiy izlanishlar uchun mustahkam huquqiy va amaliy asos yaratgan.

Investitsiyalarni jalb qilishning ilmiy asoslari xalqaro moliyaviy institutlar tavsiyalari (Jahon banki, Osiyo rivojlanish banki) va milliy “Investitsiya muhiti va tadbirkorlikni qo‘llab-quvvatlash” strategiyalariga tayanadi. Natijada, sport tashkilotlarining investitsiya jalb qilish qobiliyati (investment attractiveness) oshishi, daromad manbalarining diversifikatsiyasi va uzoq muddatli barqaror rivojlanish ta’minlanadi.

Tahlil bo‘limi: O‘zbekiston sport tashkilotlarida investitsiyalarni jalb qilish strategiyalarini tahlil qilganda sezilarli ijobiy natijalar kuzatilmoqda. PQ-107 qaror amalga oshirilishi natijasida homiylik mablag‘lariga soliq imtiyozlari joriy etilgani tadbirkorlar va kompaniyalarni sportga sarmoya kiritishga rag‘batlantirdi. “Paxtakor”, “Neftchi” va boshqa professional futbol klublarida xususiy investorlar ulushi oshmoqda, merchandising va sponsorlik shartnomalari ko‘paymoqda.

Amaliy misollar: - Milliy Olimpiya qo‘mitasi va federatsiyalarda davlat-xususiy sheriklik loyihalari orqali sport majmualari qurilmoqda.

- Xususiy sport klublari reyestri va standartlari joriy etilgani yoshlar sportiga xususiy sarmoyalarni jalb qilishni osonlashtirdi.

- Toshkent, Samarqand va boshqa hududlarda sport-turizm komplekslari qurilishi xorijiy investorlarni jalb qilmoqda.

Strategiyalarni tahlil qilganda quyidagilar eng samarali ekanligi aniqlandi:

1. Soliq va moliyaviy rag‘batlantirish — foyda solig‘i imtiyozlari, yer va mulk solig‘i bo‘yicha yengilliklar.

2. Brending va marketing — klublarning xalqaro brend sifatida rivojlantirilishi, teleko‘rsatuv huquqlari savdosi.

3. Infratuzilma loyihalari — PPP shartnomalari orqali sport obyektlarini qurish va boshqarish.

4. Raqamli transformatsiya — mobil ilovalar, fan-engagement platformalari va e-sport integratsiyasi.

5. Xalqaro hamkorlik — xorijiy klublar bilan birgalikdagi akademiyalar, investitsiya forumlari (Tashkent International Investment Forum).

Biroq, tahlil bir qator muammolarni ham ko‘rsatadi:

- Ba’zi tashkilotlarda investitsiya loyihalarini tayyorlash va taqdim etish ko‘nikmalari yetarli emas.

- Moliyaviy shaffoflik va risklarni baholash tizimi to‘liq shakllanmagan.

- Xorijiy investorlar uchun huquqiy himoya mexanizmlari yanada kuchaytirishni talab qiladi.

- Mahalliy investorlarning sport sohasiga ishonchi pastligi.

Xalqaro tajribani moslashtirish orqali takliflar: “Manchester United” yoki “Real Madrid” kabi klublarning aksiyadorlik modellari, sport obligatsiyalari chiqarish, venchur fondlar yaratish va yashil sport infratuzilmasi loyihalari. Prezidentimizning topshiriqlari asosida raqamli platformalar orqali investitsiya loyihalarini ochiq e‘lon qilish va monitoring qilish tizimini kuchaytirish zarur.

Tahlil shuni ko'rsatadiki, samarali strategiyalar joriy etilgan tashkilotlarda investitsiya hajmi 2-3 baravar oshishi, sport natijalari barqarorlashishi va iqtisodiy qaytish (ROI) yuqori bo'lishi mumkin. Bu jarayon sog'lom turmush tarzini targ'ib qilish va yoshlar bandligini ta'minlashga ham xizmat qiladi.

Qo'shimcha tahlil: gender tengligi va parasport loyihalariga investitsiyalarni yo'naltirish, ekologik barqaror sport infratuzilmasi (yashil stadionlar), e-sport va innovatsion texnologiyalarga sarmoya kiritish kabi zamonaviy yo'nalishlar O'zbekiston uchun katta potentsialga ega.

Xulosa: Sport tashkilotlarida investitsiyalarni jalb qilish strategiyalari Prezident Sh.M.Mirziyoyev rahbarligidagi islohotlar natijasida yangi bosqichga ko'tarilmoqda. Soliq imtiyozlari, davlat-xususiy sheriklik va tijorat yondashuvlari orqali sport sohasi nafaqat ijtimoiy, balki iqtisodiy daromad manbaiga aylanmoqda. Kelajakda shaffoflik, raqamlashtirish va xalqaro standartlarni to'liq joriy etish orqali O'zbekiston sport tashkilotlari jahon miqyosida raqobatbardosh bo'ladi, sog'lom avlod tarbiyasiga va mamlakat iqtisodiyotiga yanada katta hissa qo'shadi. Bu "Yangi O'zbekiston" strategiyasining muhim va muvaffaqiyatli tarkibiy qismidir.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. 2017-2021 йилларда Ўзбекистон Республикасини ривожлантиришнинг бешта устувор йўналиши бўйича Ҳаракатлар стратегияси. Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2017 йил 7 февралдаги ПФ-4947-сонли Фармони.
2. Ўзбекистон Республикасининг "Жисмоний тарбия ва спорт тўғрисида"ги Қонуни (янги таҳрири). 2015 йил 4 сентябрь.
3. Мамлакатимизда жисмоний тарбия ва спорт соҳасида давлат-хусусий шериклик асослари. **Safarov O'Imasbek Sulton o'g'li:** 29.06.2024
4. <https://doi.org/10.5281/zenodo.12589317>
5. O'zbekiston respublikasida sport marketingini rivojlantirish yo'llari. 29.06.2024
6. **Safarov O'Imasbek Sulton o'g'li:** <https://doi.org/10.5281/zenodo.12589372>
7. Мирзиёев Ш.М. Жисмоний тарбия ва спорт соҳасини янада такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида. ПФ-5924-сон Фармон. 24.01.2020.
8. К вопросам повышения качества образовательной деятельности вузов на основе системного анализа и стратегического менеджмента. 29.06.2024
9. <https://doi.org/10.5281/zenodo.12593025> **Safarov O'Imasbek Sulton o'g'li:**
10. Sport xizmatlari bozorida marketing faoliyatini rivojlantirish. 04.09.2024 <https://doi.org/10.5281/zenodo.13685623> **Safarov O'Imasbek Sulton o'g'li:**
11. O'zbekiston va xalqaro sport tashkilotlari aloqalarida marketingning iqtisodiy ahamiyati. 04.09.2024 **Safarov O'Imasbek Sulton o'g'li:**
12. <https://doi.org/10.5281/zenodo.13685654>
13. Xalqaro sportda professional sportni boshqarish modellari 04.09.2024 <https://doi.org/10.5281/zenodo.13685676> **Safarov O'Imasbek Sulton o'g'li:**
14. Sport menejerlarni tayyorlash o'ziga xos xususiyatlari 04.09.2024 <https://doi.org/10.5281/zenodo.13685312> **Safarov O'Imasbek Sulton o'g'li:**
15. Sport sohasida samarali boshqarish tizimini takomillashtirish 04.09.2024 <https://doi.org/10.5281/zenodo.12589279> **Safarov O'Imasbek Sulton o'g'li:**

16. Safarov O'. (2024). Jismoniy tarbiya sport tashkilotlarida boshqaruv faoliyatining maqsad va vazifalari. 09.10.2024. Наука и инновация, 2(28), 46–48. <https://in-academy.uz/index.php/si/article/view/37871>
17. Safarov O'. (2024). Sportni boshqarishda yetakchilikning ahamiyati. 09.10.2024. 142–144. <https://in-academy.uz/index.php/yo/article/view/37869>
18. K.Sh. Ziyadullayev. A.B. Jumaniyazov. Safarov O'Imasbek Sulton o'g'li. Sport sohasida sifat menejmentini takomillashtirishning ijtimoiy-iqtisodiy jihatlari. 02.21.2025. <https://doi.org/10.5281/zenodo.14902890>
19. Safarov O'Imasbek Sulton o'g'li. "Sport tashkilotlarida inson resurslarini boshqarishning zamonaviy konsepsiyalari va ularning samaradorlikka ta'siri" 30.12.2025. <https://doi.org/10.5281/zenodo.18093358>
20. Safarov O'Imasbek Sulton o'g'li. "Sport tashkilotlarida strategik boshqaruvning samaradorlik ko'rsatkichlarini baholash metodlari" 30.12.2025. <https://doi.org/10.5281/zenodo.18093426>
21. Safarov O'Imasbek Sulton o'g'li. "Sport sanoatida iqtisodiy barqarorlikni ta'minlashda menejment modellarining qiyosiy tahlili" 30.12.2025. <https://doi.org/10.5281/zenodo.18093468>
22. Ziyadullayev Komiljon Shamsiyevich, Jumaniyazov Anvar Bekchanovich, Boyqobilov Akbar Panji o'g'li, Safarov O'Imasbek Sulton o'g'li. 28.03.2025. "Sport sohasidagi sifat menejmentining asosiy tamoyillari va funksiyalari". <https://doi.org/10.5281/zenodo.15099586>
23. Safarov O'Imasbek Sulton o'g'li. "Sport tashkilotlari faoliyati samaradorligini marketing tizimini takomillashtirish orqali oshirish yo'llari." <https://doi.org/10.5281/zenodo.13685343>.
24. Safarov O'Imasbek Sulton o'g'li, A. Q. Nurullayev. "The origin and development of athletics" 04.03.2022. <http://www.sciencebox.uz/index.php/jars/article/view/1379>
25. Safarov O'Imasbek Sulton o'g'li. "Middle long distance running" 02.03.2022. <http://www.sciencebox.uz/index.php/sjeg/article/view/1360>
26. Safarov O'Imasbek Sulton o'g'li. "Jismoniy tarbiya va sportda menejmentning ahamiyati" 08.04.2024. <https://doi.org/10.5281/zenodo.11098396>